

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobkyně J. C., proti žalovanému Ministerstvu zemědělství, se sídlem Těšnov 17, 117 05 Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 1. února 2010, č. j. 14971B/2008-17240,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. února 2010, č. j. 14971B/2008-17240, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 6800 Kč do rukou jejího zástupce JUDr. Miloše Bláhy, advokáta.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 20. února 2008 zamítl Státní zemědělský intervenční fond žádost žalobkyně o poskytnutí platby na plodiny na orné půdě pro rok 2007. Žalobkyně sice k žádosti přiložila „čestné prohlášení“ ze dne 28. prosince 2007, to však nesplňuje znaky smlouvy o prodeji nebo nájmu podniku.

Odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí zamítl žalovaný dne 2. června 2008. Jeho rozhodnutí zrušil Městský soud v Praze rozsudkem ve věci 7 Ca 178/2008 pro nepřezkoumatelnost, a žalovaný tak o věci rozhodoval znova; odvolání žalobkyně opět zamítl dne 1. února 2010 a rozhodnutí fondu potvrdil. Z předloženého čestného prohlášení nelze podle žalovaného usoudit ani na prodej podniku (smlouva o něm má ze zákona písemnou formu), ani na nájem podniku (není tu vymezen podnik, není tu nezbytná dohoda o výši nájemného ani o způsobu jeho určení). Rovněž z předložené smlouvy o sdružení ze dne 1. ledna 2002, včetně jejího dodatku ze dne 1. října 2005 není zřejmé, že by tu byl založen vztah mezi prodávajícím a kupujícím nebo mezi pronajímatelem a nájemcem. Žádost o poskytnutí platby na plodiny na orné půdě pro rok 2006 navíc podával pan L. B. (otec žalobkyně) jako fyzická osoba, nikoliv jako zástupce sdružení (které navíc nemá právní osobnost). Žádost pro rok 2007 pak podala žalobkyně jako fyzická osoba (ačkoli k 31. březnu 2007 byla orná půda v evidenci využití zemědělských vztahů vedena na pana B.). O splnění podmínky podle § 19 odst. 3 nařízení vlády č. 155/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování

národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2007, nesvědčí ani dohoda o vystoupení účastníka ze sdružení podle § 838 odst. 1 občanského zákoníku ze dne 13. března 2007, na základě které pan B. vystoupil ze sdružení a své „hospodářství“ vložené do sdružení převedl na žalobkyni. Tato dohoda upravuje „podíl na hospodaření“ sdružení a nesplňuje znaky ani projeje podniku, ani nájmu podniku. Žalobkyni nelze považovat ani za právní nástupkyni žadatele, který by splnil podmínky poskytnutí platby: takové nástupnictví by muselo buď spočívat v přechodu veškerých práv a závazků v důsledku dědění (u fyzických osob), nebo by bylo důsledkem zániku bez likvidace s právním nástupcem (u právnických osob).

Žalobkyně v žalobě namítla, že žalovaný nepostupoval v souladu s rozsudkem ve věci 7 Ca 178/2008, jímž bylo zrušeno jeho předchozí rozhodnutí. Soud totiž výslovně uvedl, že prodej a nájem podniku nejsou jedinými tituly zakládajícími oprávněnost žádosti o poskytnutí platby na plodiny na orné půdě. Žalovaný však opět zkoumal pouze to, zda doklady předložené žalobkyní naplňují znaky projeje nebo nájmu, aniž vzal na zřetel konkrétní okolnosti věci. Sdružení B.-C., jehož členkou se žalobkyně stala dne 1. října 2005, je rodinným podnikem (P. C. je manžel žalobkyně a L. B. je její otec). Za těchto okolností je zcela obvyklé a přirozené, že L. B. při ukončení hospodaření, resp. podnikání ve sdružení, převedl svůj podíl na žalobkyni (navíc hospodařil na orné půdě ve vlastnictví žalobkyně), aniž k tomuto převodu volil formu projeje nebo nájmu. Převod podílu na hospodaření se uskutečnil dohodou ze dne 13. března 2007 a týkal se jak strojů a zařízení, tak veškerých aktiv i pasiv; žalobkyně se tak stala i právním nástupcem původního žadatele o poskytnutí platby. Nejde jistě o prodej ani nájem, tento způsob převodu však vykazuje znaky postupní smlouvy. Není pravda, že právním nástupcem žadatele může být pouze jeho dědic. Právní nástupnictví může nastat i převodem celého podílu na hospodaření v rámci sdružení fyzických osob. Žalobkyně proto navrhla, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svých závěrech a navrhl zamítnutí žaloby. Ve svém rozhodnutí podrobně analyzoval každou z listin, které žalobkyně předložila; postupoval přitom v intencích předchozího rozsudku, protože zkoumal nejen naplnění podmínky projeje či nájmu podniku, ale také to, zda žalobkyně prokázala, že je právní nástupkyní žadatele.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně v řízení předložila smlouvu o sdružení podle § 829 až 841 občanského zákoníku ze dne 1. ledna 2002, kterou uzavřeli L. B. a P. C. k výkonu zemědělství, nákupu a projeje. Dodatkem ke smlouvě ze dne 1. října 2005 přistoupila do sdružení J. C. Dne 13. března 2007 uzavřeli L. B., J. C. a P. C. dohodu o vystoupení účastníka L. B. ze sdružení. Podle čl. II dohody vystupuje L. B. ze sdružení a svůj podíl na hospodaření sdružení týkající se strojů a zařízení, aktiv a pasiv sdružení převádí na J. C. Specifikace převedených strojů a zařízení je uvedena v příloze, která je nedílnou součástí dohody. J. C. pak prohlašuje, že podíl na hospodaření přijímá v plném rozsahu a bez výhrad. V příloze dohody je uveden seznam převedených strojů a zařízení (dva kolové traktory, dva sklápěcí přívěsy, pluh pětiradliční, brány a smyk, kombinátor, vyorávač brambor, sazeč brambor, válce Cambridge a secí stroj). Konečně žalobkyně předložila i „čestné prohlášení“ ze dne 28. prosince 2007, v němž pan L. B. prohlašuje, že dne 13. března 2007 převedl hospodářství na svou dceru J. C. Ve správním spisu je rovněž založena listina určená Celnímu úřadu v Mělníce – Mlázicích, v níž pan L. B. dne 16. července 2007 stvrdil svým podpisem, že k 31. březnu 2007 ukončil zemědělskou činnost.

Žaloba je důvodná.

Podle § 11 nařízení vlády č. 155/2007 Sb. může být žadatelem o platbu na plodiny na orné půdě fyzická nebo právnická osoba, na kterou byla k 31. březnu 2007 evidována v evidenci zemědělská půda jako orná půda a která byla způsobilá k poskytnutí jednotné platby na plochu zemědělské půdy.

Podle § 19 odst. 3 nařízení vlády č. 155/2007 Sb. může podat žádost podle tohoto nařízení *osoba, která je právním nástupcem žadatele, který by splnil podmínky poskytnutí platby podle*

tohoto nařízení, nebo na niž přešla práva a povinnosti v důsledku prodeje podniku, nebo nájmu podniku. (Poznámka pod čarou k tomuto ustanovení odkazuje na § 476 až 488h obchodního zákoníku.) Uvedené skutečnosti doloží tato osoba Fondu současně s žádostí o poskytnutí platby, včetně způsobu a rozsahu převodu práv a povinností vztahujících se k podmínkám poskytnutí platby stanoveným v § 2 až 15.

Původní rozhodnutí žalovaného zrušil městský soud rozsudkem ze dne 30. září 2009, č. j. 7 Ca 178/2008-22, pro nepřezkoumatelnost, neboť žalovaný se nevypořádal se všemi předloženými listinami; zabýval se pouze smlouvou o sdružení a ani u ní nevysvětlil, proč nesplňuje podmínky nařízení vlády č. 155/2007 Sb. Na okraj soud uvedl, že jakkoli § 19 odst. 3 nařízení vlády uvádí jako titul prodej nebo nájem podniku, odkaz na konkrétní ustanovení obchodního zákoníku je pouhou poznámkou pod čarou a výklad § 19 odst. 3 nařízení vlády by tak neměl být omezen právě jen úpravou obchodního zákoníku – naopak je třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem žádosti v souladu s účelem nařízení, ale také s účelem nástupnictví (obsah právního úkonu není dán pouze jeho názvem).

Žalovaný se v novém rozhodnutí (na rozdíl od rozhodnutí původního) věnoval všem listinám, které žalobkyně v řízení předložila, a pro své závěry shromáždil argumenty; jeho rozhodnutí tak již není nepřezkoumatelné. S hmotněprávními závěry žalovaného se ale soud ztotožnit nemůže.

Soud dává žalovanému za pravdu v tom, že mezi žalobkyní a jejím otcem nebyla uzavřena ani smlouva o prodeji podniku, ani smlouva o nájmu podniku. Tyto smluvní typy jsou (resp. do 31. prosince 2013 byly) vymezeny v § 476 – § 488i obchodního zákoníku. Smlouvou o prodeji podniku se prodávající zavazuje odevzdat kupujícímu podnik a převést na něj vlastnické právo k podniku a kupující se zavazuje převzít závazky prodávajícího související s podnikem a zaplatit kupní cenu; smlouva vyžaduje písemnou formu (§ 476 odst. 1 a 2 obchodního zákoníku). Smlouvou o nájmu podniku se pak pronajímatel zavazuje přenechat svůj podnik nájemci, aby jej samostatně provozoval a řídil na vlastní náklad a nebezpečí a aby z něj pobíral užitky. Nájemce se zavazuje zaplatit pronajímateli nájemné. Ve smlouvě musí být dohodnuta výše nájemného nebo způsob jejího určení a smlouva musí mít písemnou formu (§ 488b odst. 1, 2 a 3 obchodního zákoníku). Podnikem se pak podle § 5 odst. 1 obchodního zákoníku rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem k své povaze mají tomuto účelu sloužit.

Aby mohla být určitá smlouva označena za smlouvu o prodeji podniku nebo smlouvu o nájmu podniku, musí naplňovat typové znaky toho kterého smluvního typu, obsažené v tzv. základním ustanovení. Od tohoto ustanovení se nelze odchýlit; mají-li strany v úmyslu uzavřít např. smlouvu o prodeji podniku, ale odchýlí se přitom od základního ustanovení § 476 obchodního zákoníku, nevznikne smlouva o prodeji podniku, ale smlouva nepojmenovaná (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. srpna 2011, sp. zn. 23 Cdo 1733/2010). Ačkoli soubor složek podnikání, které pan B. převedl na žalobkyni, by bylo možno považovat za podnik („*podíl na hospodaření sdružení týkající se strojů a zařízení, aktiv a pasiv sdružení*“), je podstatnou náležitostí smlouvy o prodeji podniku mj. závazek kupujícího zaplatit dohodnutou cenu. V projednávané věci se žalobkyně k ničemu takovému nezavázala, o prodej podniku tedy nejde. Stejně tak ve smlouvě o nájmu podniku se nájemce musí zavázat k hrazení nájemného a musí být dohodnuta výše nájemného, nebo aspoň způsob jeho určení – nic takového v předložené dohodě ze dne 13. března upraveno není. Krom toho je ze spisu zřejmý fakt (viz prohlášení pana B. vůči celnímu úřadu), že pan B. hodlal zcela ukončit zemědělskou činnost na pozemcích, k nimž se vztahovala žádost o platbu na plodiny na orné půdě, tedy přenechat žalobkyni svůj „*podíl na hospodaření*“ trvale (nikoli zachovat si k převáděným složkám podnikání vlastnický vztah a pouze umožnit žalobkyni jejich užívání).

Žalovaný však nesprávně vyložil pravidlo, podle něž může žádost podat i osoba, která je právním nástupcem žadatele, který by splnil podmínky poskytnutí platby. Ačkoli ve spisu není doklad o tom, že k 31. březnu 2007 byl v evidenci zemědělské půdy ve vztahu k příslušným

pozemkům evidován pan L. B. (výpis z evidence, který je založen ve spisu, zachycuje stav k 18. únoru 2008, a zde už je zapsána žalobkyně), není mezi stranami sporu o to, že před žalobkyní byl jako uživatel pozemků evidován právě její otec L. B., který také podával žádost o platbu na plodiny na orné půdě za rok 2006.

Ustanovení § 19 odst. 3 nařízení vlády č. 155/2007 Sb. upravuje dvě skupiny osob oprávněných k podání žádosti, jejichž právní postavení je odvozeno od osoby původního žadatele: jednak jde o právní nástupce původního žadatele, jednak o osoby, jimž původní žadatel prodal nebo pronajal podnik. Konstrukce tohoto ustanovení se na první pohled zdá nasvědčovat tomu, že zákonodárce měl v úmyslu umožnit podání žádosti buď osobám, na něž přešla všechna práva a povinnosti původního žadatele v důsledku univerzální sukcese (tedy v důsledku smrti zůstavitele), nebo osobám, které na půdě hospodaří v důsledku speciálního typu singulární sukcese, a sice prodeje či nájmu podniku.

Takový výklad však může být v konkrétních případech příliš restriktivní, což je dobře patrné na případě žalobkyně. Při hodnocení, zda osoba hospodařící na orné půdě byla oprávněna podat žádost podle nařízení vlády č. 155/2007 Sb., je třeba hledět k účelu nařízení – jímž je poskytnout platbu osobám, které určitým způsobem fakticky hospodaří na zemědělské půdě. V projednávané věci je zřejmé, že pan B. sice své dceři „neprodal podnik“, ale bezplatně na ni převedl veškeré stroje a zařízení, s nimiž na půdě dosud hospodařil, a stejně tak na ni převedl veškerá aktiva a pasiva související s jeho činností ve sdružení. Tímto způsobem vstoupila žalobkyně do veškerých práv a povinností svého otce, které byly svázány s jeho zemědělskou činností, a nabyla všech věcí, s nimiž otec na půdě hospodařil. Ačkoli tu tedy nenastala univerzální sukcese v běžném slova smyslu (žalobkyně a její otec nejsou v postavení dědice a zůstavitele), lze považovat souhrn majetkových hodnot, s nimiž hospodařil otec žalobkyně, za „podnik“, přičemž tento „podnik“ byl v úplnosti převeden na žalobkyni. Stalo se tak bezúplatně, takže to lze označit jako „darování podniku“ (takový smluvní typ ovšem právní řád nezná, a nezná jej tedy ani nařízení vlády č. 155/2007 Sb.).

Podstatnější než název je však obsah a účinky takového právního jednání. Ze spisu je zřejmé, že pan L. B., který od roku 2002 hospodařil ve sdružení se svým zetěm (a od roku 2005 také se svou dcerou) a který minimálně v roce 2006 žádal o poskytnutí platby na plodiny na orné půdě, ukončil ve věku sedmdesáti let svou zemědělskou činnost a veškeré majetkové hodnoty, s nimiž hospodařil, převedl na svou dceru. Počínaje dnem 13. března 2007 tak na příslušných pozemcích (orná půda o rozloze 45,82 ha) místo něj hospodařila jeho dcera, tj. žalobkyně. Ve vztahu k zemědělské činnosti na těchto pozemcích je tak žalobkyně bezpochyby nástupkyní pana B., neboť na ni přešly veškeré stroje, zařízení, aktiva a pasiva, která se týkala zemědělské činnosti pana B. Ze spisu není zřejmé, že by o platbu v roce 2007 zároveň žádal pan B. (to nařízení zapovídá v § 19 odst. 3 větě poslední). Soud pak nevidí rozumný důvod pro to, aby pan B. mohl žádat o platbu v roce 2006, a aby jeho dcera – která v souladu s normálním uspořádáním lidských vztahů převzala po otci v úplnosti jeho hospodářství – ve vztahu k týmž pozemkům o platbu v roce 2007 žádat nemohla.

Soud tedy napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 soudního řádu správního (zákon č. 150/2002 Sb.; dále jen „s. ř. s.“). V novém řízení bude žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.); bude tedy žalobkyni považovat za osobu, která je právní nástupkyní žadatele ve smyslu § 19 odst. 3 nařízení vlády č. 155/2007 Sb.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, a žalovaný je tak povinen zaplatit jí náklady řízení o žalobě, které sestávají ze zaplaceného soudního poplatku (2000 Kč) a z odměny advokáta za dva úkony právní služby – převzetí zastoupení a podání k soudu (2 x 2100 Kč) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif) a přechodného ustanovení čl. II vyhlášky č. 486/2012

Sb., včetně náhrady hotových výdajů (2 x 300 Kč) podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 6800 Kč. Úhrnem tedy žalobkyni náleží 6800 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 2. července 2014

JUDr. Eva Pechová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková